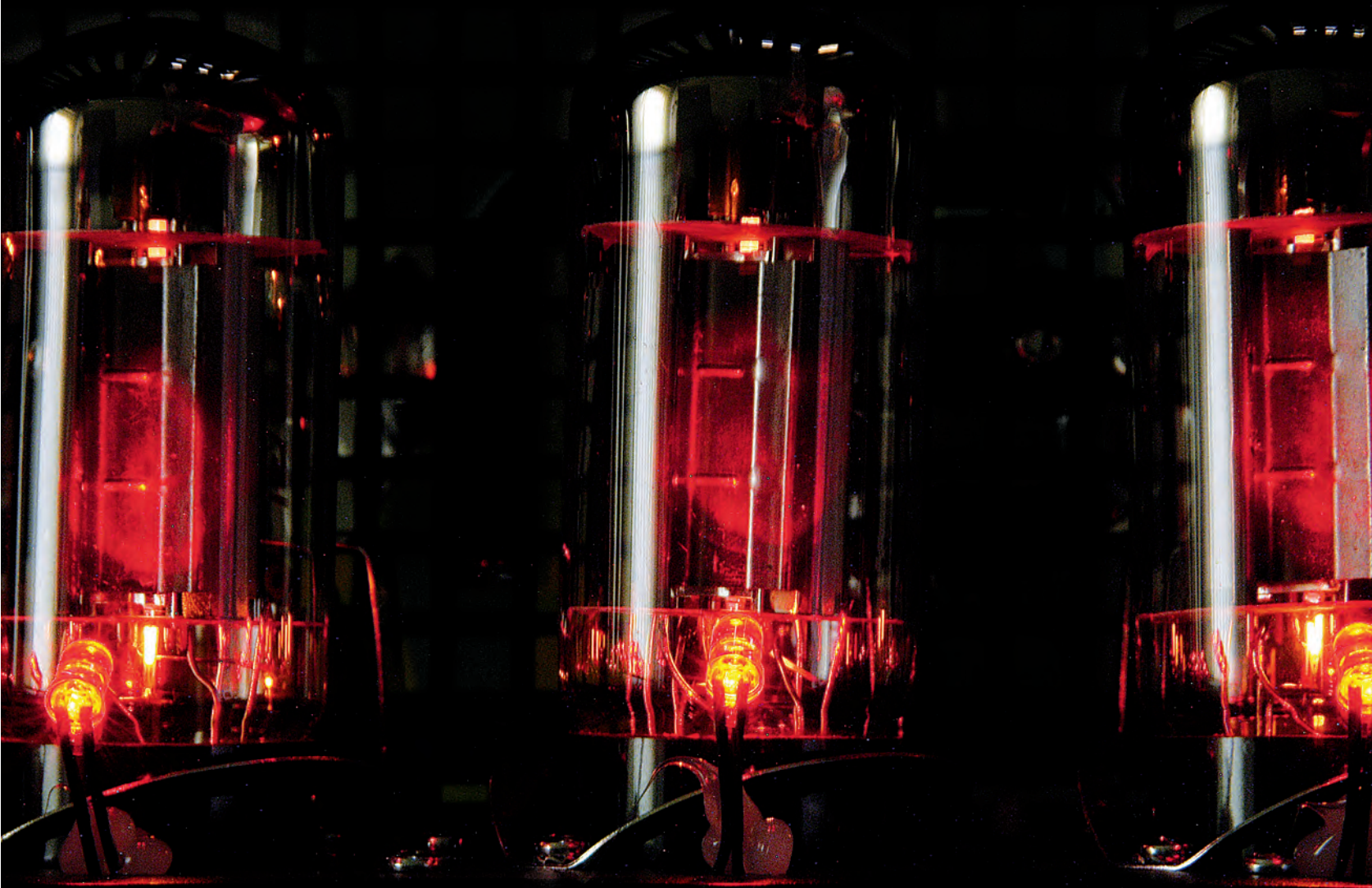

ENGL POWERBALL 2

CELOLAMPOVÝ KYTAROVÝ ZESILOVAČ ENGL POWERBALL 2 JE PŘIPRAVEN ROZSTŘÍLET VŠE ŽIVÉ. MÁ NA TO ČTYŘI ZÁSOBNÍKY NADUPANÉ PO OKRAJ OSTRÝMI A PALEBNOU SÍLU 100 WATTŮ.

Kvalitní a charakteristický, vždy rozpoznatelný zvuk - bezpočet výrobců by si dalo useknout ruku, kdyby jim někdo výměnou za ni poradil, jak toho dosáhnout. Německému výrobcí jménem Engl se to ale už před lety podařilo a dnes už jen pozvolna rozšiřuje řady své lampové flotily a piluje produkty, které už vlastně mnoha kytaristy jednou byly prohlášeny za dokonalé.

Slova z úvodu platí i o zesilovači Powerball 2 s označením E645/2, který je dnes (dosud bez oné dvojky v názvu) synonymem moderního zvuku poutlivých lampových hlav a zároveň flexibility vícekanálových zesilovačů nabušených širokou škálou zvuků. Engl Powerball 2 je čtyřkanálová lampová hlava s výkonem 100 wattů, která nabízí nepřehlednou škálu zvuků od čistých a crunchových, až po high-gain. Jde o velmi všestranný univerzální zesilovač, který potěší asi hlavně ty, kdo touží po moderním, masivním a mohutném zvuku, který se na jedné straně může pochlubit všemi atributy charakteristickými pro zesilovače této značky, ale zároveň má vlastní stigma vycházející z koncového stupně založeného na koncových lampách 6L6, což jej zvukově odlišuje od jiných, podobně koncipovaných (vícekanálových) high-gain modelů. Námi testovaná dvojka v podstatě navazuje na to, co přinesla už první, velmi povedená a oblíbená verze této hlavy a vlastně se od ní až tak neliší. Přináší několik vylepšení, která rozšiřují možnosti nastavení tónu a zvyšují kontrolu nad různými funkcemi či zvuky přes footswitch nebo vylepšený monitoring koncových elektronek.

■ ZÁKLADNÍ MOŽNOSTI

Pokud jste se setkali s první verzí, pak budete hned doma - Powerball 2 vypadá alespoň na první pohled jako zlé dvojče svého prvorozeného bratříčka. A to v tom smyslu, že výrobce dodržel naprosto stejný styl designu, ovšem namísto optimistické stříbrné vsadil na nekompromisní černou barvu.

Testovaná hlava je klasická konstrukce, uzavřená v dřevěné schránce s černým potahem, přičemž zepředu jsou elektrony chráněny kovovou mřížkou či snad robustním pletivem, v jehož středu se temně lesknou logo Engl. Pod touto ochrannou mříží je umístěn ovládací panel posetý potencie-

metry, které slouží k nastavení zvuků ve čtyřech kanálech, které Powerball 2 nabízí. V jeho útrobách se po zapnutí rozzhvíví čtveřice předzesilovačích elektronek ECC83 a čtyři koncové 6L6GC. Černá barva zesilovači sluší a dává jasně najevo, že nejde o žádnou hračku pro slabší povahy.

Ovládací panel z jedné strany ohraničuje vstupní jack a z druhé dvojice vypínačů pro zapnutí a standby režim. Mezi nimi jsou pak uzavřeny dvě řady potenciometrů. V principu horní řada ovládá kanál 1 a 2, spodní - kanály 3 a 4.

Hlavním rozdílem oproti jedničce je na první pohled to, že Powerball 2 nabízí pro čtyři kanály čtveřici potenciometrů pro nastavení vstupního gainu. Jde o první dvě dvojice potenciometrů pod sebou za vstupním Jackem - nahoře jsou Clean Gain 1 a Crunch Gain 2, dole pak Lead Gain 3 a Lead Gain 4.

Pro kanály Clean a Crunch je dále k dispozici společná ekvalizační sekce, konkrétně tlačítka Bright a Bottom, která skokově posilují výšky a basy, a potenciometry Bass, Middle a Treble Clean a Treble Crunch, tedy výšky nastavitelné zvlášť pro čistý a crunch kanál. Pak následují Clean Volume 1 a Crunch Volume 2 umožňující separátní nastavení hlasitosti. Pro dvojici Lead kanálů jsou ve spodní řadě potencie-

metrů po ovladačích gainu k dispozici dva spínače Bottom - pro každý Lead kanál zvlášť. Následují společné korekce Bass, Middle, Middle Boosted a Treble a dvě samostatné hlasitosti Lead Volume 3 a 4. Za nimi se nacházejí tlačítka, z nichž první je Middle Boost, který ovlivňuje všechny čtyři kanály - lze jej ovládat z footswitchu, takže je jeho aplikace velmi flexibilní. Můžete jej použít kdykoliv pro kterýkoliv kanál. Jinak v principu: pokud zapnete Middle Boost, hrajete-li přes čistý či zkreslený kanál, přidá do zvuku trochu středů a to je vše. U Lead kanálů 3 a 4 si středy základních zvuků nastavujete potenciometrem Middle, zatímco Middle Boost zvuk neovlivňuje. Když pak zapnete přepínač Middle Boost, přepne se zvuk právě aktivního Lead kanálu na nastavení potenciometru Middle Boost (zatímco běžný Middle je mimo hru). Díky tomu, že právě středové pásmo do značné míry ovlivňuje charakter kytarového zvuku, si takto můžete pohrát a připravit si prakticky čtyři Lead zvuky.

Za středovým tlačítkem dále najdete dva spínače pro přepínání mezi čtveřicí kanálů a nad nimi spatříte čtveřici LED, které slouží pro monitoring fungování koncových lamp. V rámci tradice Englu nejde o nic nového, ale oproti ostatním výrobcům jde o unikátní výdobytek, který vám ihned ukáže rozsvícením příslušné LED, zda některá z lamp neodešla (což není u lampových zesilovačů nijak neobvyklé).

Hlavním rozdílem oproti první verzi Powerballu je na první pohled to, že Powerball 2 nabízí pro čtyři kanály čtveřici potenciometrů pro nastavení vstupního gainu.

I když je většina ekvalizačních prvků pro čistý a crunch kanál společná, velmi jsme ocenili samostatné výšky pro každý z těchto kanálů.

Pokud tedy náhle zesilovač přestane hrát, alespoň víte, na čem jste a nemusíte se strachovat, zda jste například nespálili výstupní trafo. U nového Powerballu byl tento monitorovací a ochranný systém ještě vylepšen. Powerball 2 měří proud protékající koncovými lampami, a pokud je příliš vysoký nebo se vyskytnou špičky, vypne příslušnou lampu, a tak ji chrání. Pak můžete vypnutím zesilovače na pár minut systém resetovat, a pokud LED stále svítí, je jasné, že je potřeba měnit lampy nebo navštívit technika. Po těchto prvcích nabízí čelní panel ještě poslední čtveřici potenciometrů v master sekci, které už ovlivňují nastavení na koncovém stupni, tj. které ovlivňují všechny čtyři kanály. Nahoře je Presence pro doladění vyšších středů a k tomu ještě Depth Punch, který upravuje celkovou odezvu zesilovače na nižších frekvencích – není to až tak běžný prvek, obdobou je snad jen ovladač Resonance známý z hlav 5150 či 6505 od Peavey. Pod nimi jsou pak potenciometry Master A a Master B. Zatímco výše popsané čtyři potenciometry Volume slouží k nastavení vzájemných poměrů úrovní jednotlivých kanálů, pomocí Master A a Master B (řazených až za efektovou smyčkou) můžete nastavit dvě různé úrovně celkové hlasitosti hlavy a ty můžete přepínat pro kterýkoliv kanál nožním pedálem. To v kombinaci se čtyřmi Volume dále zvyšuje možnosti přednastavení hlasitosti pro různé potřeby na pódiu (sóla, rytmika, jemnější vyhrávky pod zpěvem atd.). Možností je tak opravdu nepřeberně mnoho, univerzálnost je dokonalá.

■ ZADNÍ PANEL

Pár zajímavých možností nabízí i zadní panel, co zde tedy kromě zásuvky pro síťový kabel a pojistky najdete K důležitým novinkám druhé inkarnace Powerballu patří možnost ovládat jej přes nový S.A.C. port pomocí nožního přepínače Engl Z-9. Ten si sice musíte přikoupit, ale nabízí

velmi zajímavé možnosti ovládání. Poskytuje čtyři spínače pro volbu kanálů a dva spínače s volitelnými funkcemi, jimiž můžete například zapnout a vypnout noise gate, efektovou smyčku nebo funkci Middle Boost. Ještě dále můžete jít s využitím footswitchu Z-11. Naproti tomu jsou ale na zadním panelu také tři jacky pro připojení až tří obyčejných dvoutlačítkových footswitchů Z-4 - první konektor je dedikován pro zapínání efektové smyčky a noise gate, druhý pro přepínání Master A/B a aktivaci Middle Boosted a třetí pro přepínání mezi kanály 1 a 2 (prvním tlačítkem) a 3 a 4 (druhým tlačítkem). V základní výbavě Powerballu 2 ale žádný footswitch nenajdete. Jelikož v tomto směru se už mnoho výrobců poučilo, beru to jako výtku.

Jelikož jde o high-gain zesilovač, oceníte vestavěný Noise Gate, který můžete otočením potenciometru na zadním panelu zapnout a nastavit si požadovanou citlivost. Je vidět, že výrobce je při smyslech, neboť šumová brána je po aktivaci aktivována jen na kanály Lead, zatímco kanály, které netrpí neduhem nadměrného zkreslení, se takto obejdu bez zbytečné překážky v signálové cestě.

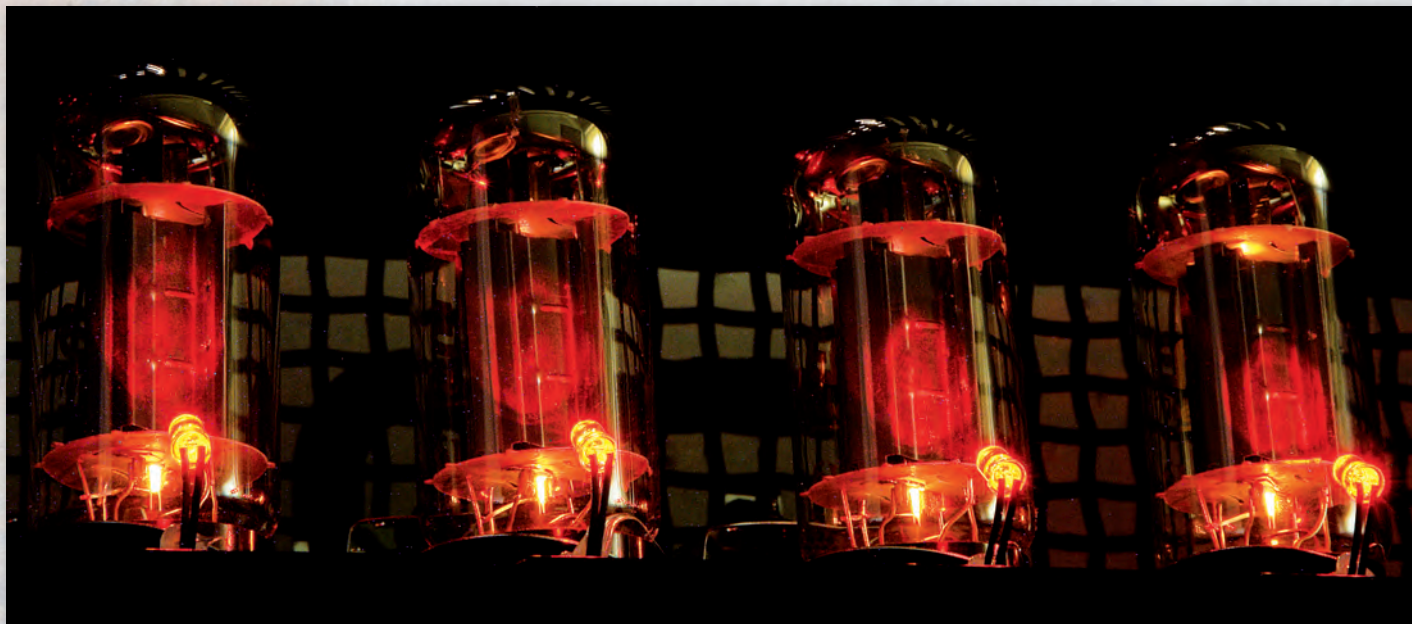
Efektová smyčka zesilovače nabízí kromě jacků Send a Return potenciometr pro nastavení míry zefektovaného zvuku k původnímu signálu, kdy se smyčka chová jako paralelní. V pravé krajní poloze pak uslyšíte pouze zefektovaný signál, tzn. smyčka funguje jako sériová.

Power Tube Monitor: Nad přepínači kanálů je umístěna čtveřice LED, které slouží pro monitoring fungování koncových lamp. Powerball 2 také měří proud protékající koncovými lampami a pokud je příliš vysoký nebo se vyskytnou špičky, vypne příslušnou lampu a tak ji chrání.

Autor recenze: Ronald Hackermann

Doporučná cena: 40 887,- Kč | Distributor: Audiopartner

| Mezi vodami 23, 143 00 Praha 4 | tel.: 244-090-430 | sales@audiopartner.cz, www.kytary.cz | www.engl-amps.com

Následuje pětice výstupních konektorů pro připojení reprobeden o různých impedancích či jejich kombinací - 1x 4/2x 8 ohmů, 1x 8/2x 16 ohmů nebo 1x 16 ohmů.

■ ZVUKOVÉ HODY

Engl Powerball 2 se může pochlubit nejen spoustou potenciometrů, pěkným designem a úctyhodnou hmotností (21 kg), ale také celou paletou excelentních zvukových chutí. Jednoduše řečeno, je tady vše! Od krystalických výšek, přes nakrápnuté hardrockové crunch, až po metalovou masáž a zpěvné sólové zvuky s nekonečným sustainem. Zvuk je celkově vzato příjemný a teple lampový, vždy si ale zachovává patřičnou pevnost či soudržnost, dynamiku a velmi důležitou konkrétnost.

Charakter zvuku je do značné míry dán osazením elektronkami 6L6. Svou frekvenční strukturou je stále englovský, ale třeba proti hlavám Special Edition s EL34 umí být trochu hrubší, uřvanější, dalo by se říct modernější a agresivnější (i když se tímto termínem samozřejmě označuje většinou něco jiného). Jde opravdu o moderní zesilovač, který si libuje v hutných, napumpovaných zvucích, které chrlí s intenzitou, která nahání husí kůži. Ideální metalová mašina! Můj subjektivní dojem je, že oproti první verzi dvojka zvukově drží původní směr, ale je celkově trochu vyladěná, takže je zvuk trochu organičtější, méně jedovatý, frekvenčně vyrovnanější, lepší ve středech a čekat bych, že v PA nebo při nahrávání vyzní o něco lépe nebo přirozeněji (můj osobní názor je ten, že jednička zní sama o sobě skvěle, ale z PA často „leze“ jako až nepříjemně agresivní nebo „uštěkaná“).

Jde o opravdu moderní zesilovač, který si libuje v hutných, napumpovaných zvucích, které chrlí s intenzitou, která nahání husí kůži. Ideální metalová mašina.

Bez nadsázky je jasné, že hlavní dominantou tohoto modelu jsou high-gainové a moderní agresivní zvuky. O to příjemněji překvapí, že čistý kanál tady zdaleka není jen do počtu. Tady se vám dostane záplava krystalicky čistých, jiskřivých a živých tónů lahodících uchu. Lampy 6L6GC dovolují zesilovači dostat se do jakoby fenderovských poloh (záleží na rebru a snímači), možnosti korekcí zde účinně doplňují tlačítka pro posílení výšek a basů a s přidáváním gainu se můžete dostat až k natlačenějším, se silnějšími snímači až nadrajvovaným polohám. Crunch kraluje v bluesových a hardrockových polohách, či třeba glam metalových vodách, a velmi mile mě překvapil svou kvalitou a univerzálností. Skvělá dynamika a opět celá škála pěkných zvuků, barvou občas připomíná Soldano. I když je většina ekvalizačních prvků pro čistý a crunch kanál

společná, velmi jsem ocenil samostatné výšky pro každý z nich. Řekl bych, že právě možností nastavení výšek pro každý zvlášť trefil výrobce hřebíček na hlavičku. Se společnými středy a basy se dá žít mnohem snadněji, když si můžete pro čistý kanál přidat výšky pro zvonivější zvuk a u „nadrajvovaného“ crunch je třeba trochu ubrat, aby netrhaly uši a vy vykouzlíte třeba autentický retro zvuk. I když v těchto oblastech zesilovač nezůstane nikomu nic dlužen, asi bych jej nedoporučil někomu, kdo se pohybuje čistě ve vodách hard rocku či blues a nevyužije naplno možnosti dvou lead kanálů. Právě skvělé high-gainové zvuky jsou hlavní devizou Powerballu, což platí už u „jedničky“. Dvojka tento status jen potvrzuje.

Kanály Lead 3 i Lead 4 nabízejí kvanta gainu – trojka o něco méně, ale stále dost na to, abyste i se slabšími snímači dokázali vytvořit pořádně štavnatý metalový zvuk nebo zpěvné sólo.

K důležitým novinkám druhé inkarnace Powerballu patří možnost ovládat jej přes nový S.A.C. port pomocí nožního přepínače Engl Z-9.

Čtyřka nabízí kvanta gainu pro saturované sólové zvuky s velkým sustainem nebo ultra metalové rify, a řekl bych, že je říznější a agresivnější – dá se s ní víc „bagrovat“. S velkým zkreslením je dobré pracovat přece jen trochu obezřetně, aby to nezačalo pískat v reprácích. Přesto bych ale řekl, že i když si na obou těchto kanálech navolíte hodně vysoké zkreslení, pořád si Powerball 2 zachovává velmi dobrou čitelnost zvuku. Každopádně flexibilita je díky dvěma trochu odlišně nazvučeným sólovým kanálům opravdu velká a řekl bych, že kterýkoliv z nich se dá použít podle chuti na sóla i doprovod. Skvělé jsou tu opět korekce, které jsou „naladěny“ velmi muzikálně na ty správné frekvence, takže můžete skutečně hledat zvuky a ne se jimi jen snažit zahladit „defekty“ ve zvuku. Skvěle znějících nastavení je tu opravdu hodně, všechny ovladače jsou maximálně funkční a užitečné, ne jen do počtu, a vůbec mi nevadilo, že jsou společné pro Lead 3 i 4.

Silnou stránkou Englu jsou obecně středy, a to výrobce zúročuje i zde. Jsou opět skvěle frekvenčně naladěné a znějí velmi pěkně, takže se středů nemusíte bát a nastavíte si mnohem konkrétnější zvuk – na rozdíl od zesilovačů, kde zní jakkoliv vyšší úroveň středů často nepříjemně, a už jen proto si spousta lidí nastaví osvědčené „rádoby metalové“ věcko. Navíc přidáním potenciometru Middle Boost se možnosti ještě zvyšují. Při použití běžného ovladače Middle v základním nastavení dává zesilovač jakoby mohutnější zvuk, ideální třeba pro řízné rify či sóla s trochu vykradenými středy, zatímco po aktivaci Middle Boosted se zvýší úroveň uchu příjemných nižších středů, což dává příjemně teplý středovější zvuk. Díky tomu, že tu máte potenciometr pro nastavení úrovně „boosted středů“, si ale hlavně zvuk můžete doladit tak, že těch středů

nemusi být až tolik, jen máte k dispozici celou škálu příjemně teplých, velmi přirozených zvuků, posunutých trochu jinam, než v základním režimu. Výrobce nastavení Middle Boosted doporučuje pro, jak se říká, krémově zpěvná sóla, ale mně se tato poloha velmi zamlouvala i pro doprovody. Skvělé!

Další devizou jsou výborné basy, které jsou velmi mohutné a důrazné, přesto ale zvuk zůstává velmi pevný a konkrétní. To vidím také jako hlavní sílu a důvod, proč investovat do 100wattové hlavy, i když reálně ten výkon jen málokdy využijete. Třeba oproti 60wattovému Fireballu, který je jinak zvukově skvělý, jsou basy úplně někde jinde, zvuk je mohutný a tlačí. To vše ale bez ztráty konkrétnosti a čitelnosti. Když Master vytočíte více doprava, ukáže vám Powerball

číslo 2, co je vlastně zač: monstrózní dělo, které rozstřílí všechno dokola. Dokonalá masáž nejen břišních partií!

U basů mě osobně přiláhal neoslovují berličky ve formě tlačítek Bottom Boost. Je to dobré možná při nižších hlasitostech nebo pro speciální zvuky, ale přirozený zvuk, pokud tím chcete dohnat málo basů v reproboxu, tím už nijak nezlepšíte. Bottom Boost basy posílí tak, že to vede až k zahuhlanosti. O to užitečnější je

Depth Punch, který skutečně dovoluje velmi přirozeně korigovat, zda bude zvuk v basech spíše otevřenější, nebo spíše „pevnější“, nebo zkrátka to, jak moc budou pumpovat repráky v bedně. Tady naopak zdůrazňuju, že jde o skvělou věc. Powerball 2 hrál skvěle jak se sedmistrunkou Ibanez Universe se silnějšími snímači, tak třeba s „Ká-sedmičkou“ s nízkovýstupovými DiMarzio PAF a laděním do A a fungoval se všemi jen trochu slušnými bednami. Osobně ale doporučuji zůstat pokud možno u značky Engl, jejíž bedny si ne náhodou často pořizují i majitelé zesilovačů jiných značek.

■ ZA HODNĚ PENĚZ HODNĚ MUZIKY

Pravdou je, že Engl Powerball 2 nepatří k zesilovačům, které by lákaly na přehnaně nízkou cenu. Naopak – patří k těm docela drahým, ale důležité je, co za své peníze dostanete: Plnokrevnou čtyřkanálovou stowattovou lampovou hlavu, která se pyšní poctivým zpracováním i skvělým zvukem. V porovnání s jinými produkty podobného ražení se srovnatelnou úrovní možností a v této kvalitativní třídě ale cena nijak přemrštěná není a nemyslím, že byste v jakémkoliv směru byli nuceni dělat s tímto zesilovačem kompromis.

Jelikož jde o high-gain zesilovač, oceníte vestavěný Noise Gate, který můžete otočením potenciometru na zadním panelu zapnout a nastavit si požadovanou citlivost.

MARSHALL MG CARBON FIBRE

Nová řada, nové možnosti!

▪ špičkové digitální efekty ▪ 100% analogový zvuk

Praha Music Center spol. s r.o. - www.pmc.cz - www.prahamusic.sk